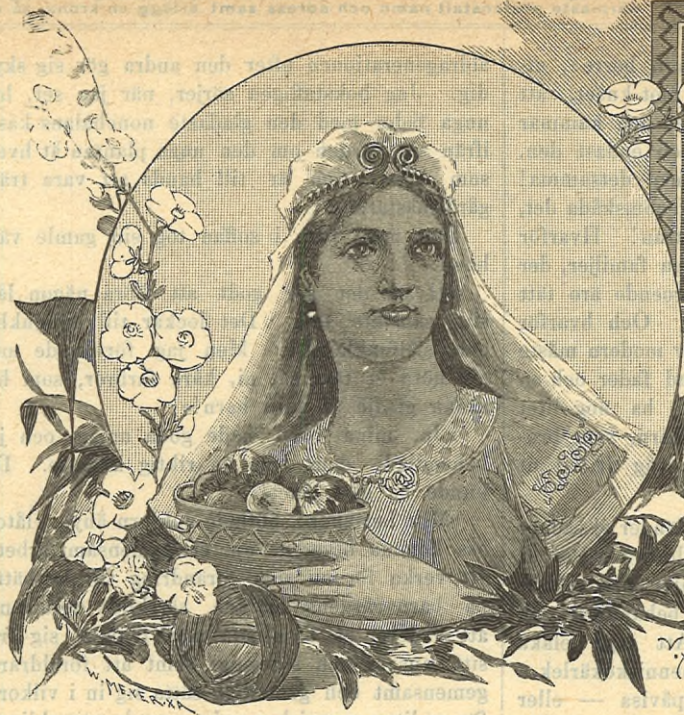

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ADUUNI

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
QVINNAN OCH HEMMET.

N:r 17.

Fredagen den 26 april 1889

2:dra årg.

<p>Byrå: Klarabergsgatan 54, en tr. Annonspris: 25 öre pr petitrad (= 10 stafvelser).</p>	<p>Tidningen kostar endast 1 krona för kvartalet. postarvodet inberäknadt. Ingen lösnnummerförsäljning.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 10—11 och 4—5. Allm. Telef. 61 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Infaller helgdag på fredagen, ut- gifves tidningen näst föreg. eller nästfölj. söckendag.</p>	<p>Prenumeration sker: I landsorten: å postanstalterna. I Stockholm: hos redaktionen, å Stads- postens hufvudkontor, i boklädorna samt å tidningskontoren</p>
---	---	--	---	--

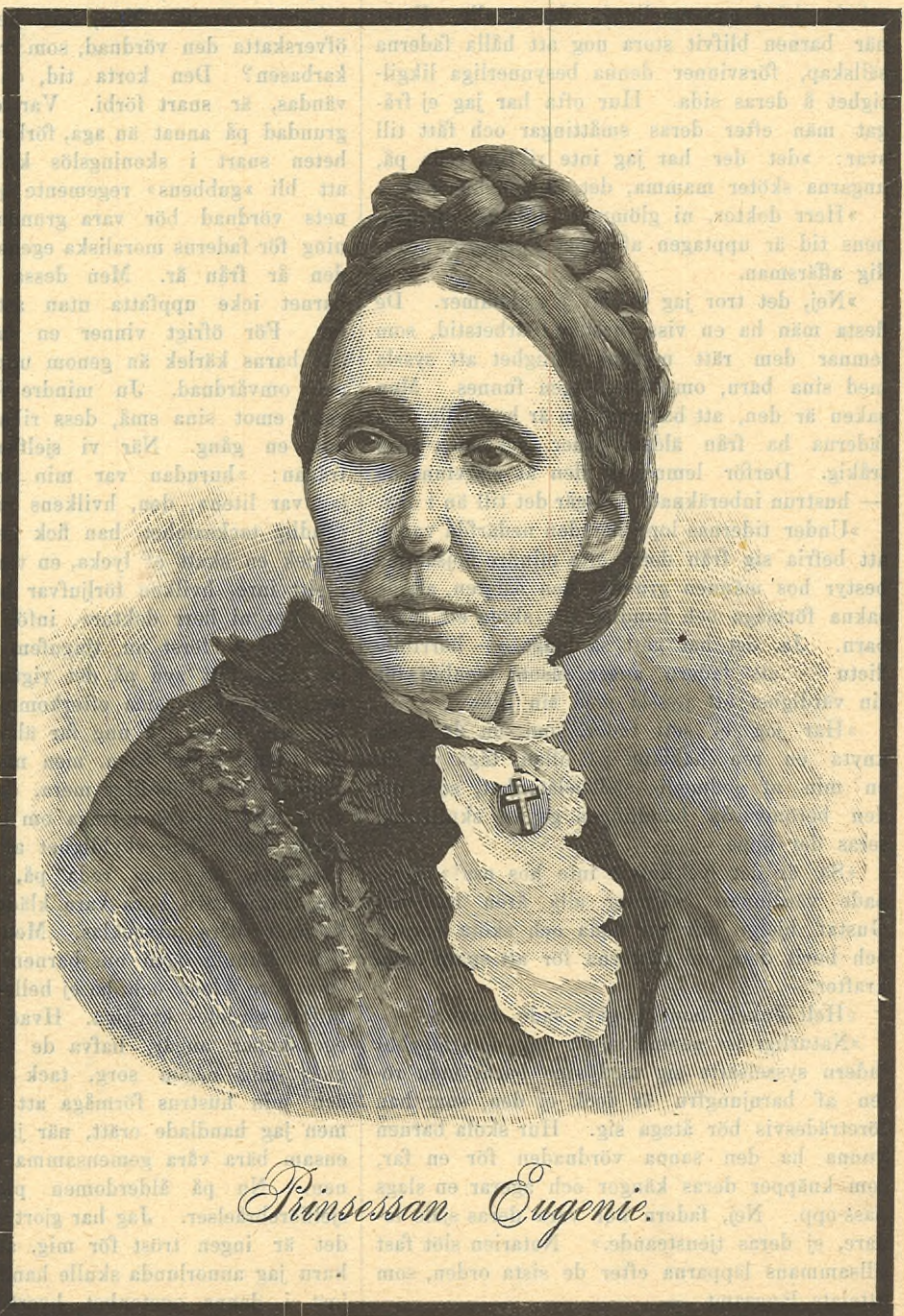

För sänkta flaggor svenska folket dröjer,
furstinna, vid din sista bädd i dag.
Så ärlig sorg man icke alltid röjer,
så smärtsamt drabba sällan ödets slag;
men det är sorg, som styrker, och som höjer,
och det är smärta dig till godt behag.

För visso fins en rang af större värde
och djup, än den din furstebörd dig gaf;
att detta med din gerning du oss lärde
må vara ärestoden på din graf,
och slägt på slägt skall vandra sina färde,
förr'n vi förgäta minnet derutaf.

Det var ditt hjertas adelskap, som vände
i kärlek hjertan till dig, hvart du gick;
hvad du i tysthet verkat ingen kände,
din egen hand det icke känna fick;
men de betryckte, arme och elände
begråta dig i detta ögonblick...

Johan Nordling.

Prinsessan Eugenie.

Från faderns debet.

Man talade om barnuppfostran och dess vanskliheter, dess utsigter att lyckas och dess benägenhet att misslyckas. Vår ämbale värd berömde sig af att aldrig ha bråkat med teorier och system, barnen hade fått mycken kärlek, och förmaningar, afpassade för tillfället. Hans hustru instämde: »endast så behandlade kunna barnen bli fullt naturliga.»

En och annan opponerade sig utan att dock klagöra sina egna åsigt.

Från ett soffhörn höjde en liten fru sin stämma: »jag undrar, hvilken som har mest förmåga att uppfostra, — mannen eller kvinnan?»

»Det har kvinnan förstås!» — »Det har nog mannen!» — »Ja, tänk på alla förolyckade morsgrisar!» hördes från olika håll.

En gammal doktor tog till ordet: »I de flesta familjer är mannen äldre och mera intellektuellt utvecklad än hustrun. Han borde sålunda ha ett mera juste omdöme och mindre partiskhet. Likväl få vi vara glada, om hustrun besörjer uppfostran.»

»Hvarför det?»

»Annars bli ej barnen uppfostrade *alls*, vet jag! Min erfarenhet är den, att männen bry sig katten så litet om sin afkomma under dess första barndom, detta sagdt till pappornas evinnerliga skam. När barnet hunnit ett stycke på väg, blifvit några år, anser sig fadern vara skyldig att biträda vid dess »oppdragelse», men hans ingripande inskränker sig till mer eller mindre hård aga emellanåt, det är allt. Först när barnen blifvit stora nog att hålla fäderna sällskap, försvinner denna besynnerliga likgiltighet å deras sida. Hur ofta har jag ej frågat män efter deras småttingar och fått till svar: »det der har jag inte riktigt reda på, ungarna sköter mamma, det förstår hon bäst.»

»Herr doktor, ni glömmar alldeles, att människans tid är upptagen af arbete», sade en myndig affärsman.

»Nej, det tror jag ej, att jag glömmar. De flesta män ha en viss, bestämd arbetstid, som lemna dem rätt mycken ledighet att syssla med sina barn, om blott hägen funnes. Men saken är den, att barnavården är besvärlig, och fäderna ha från äldsta tider tyckt den vara tråkig. Derfor lemnades den åt slafvinnorna — hustrun inberäknad. Så går det till än i dag.

»Under tidernas lopp har den nedärfda vanan att befria sig från detta ofta mindre nöjsamma bestyr hos männen grundat den åsigten, att de sakna förmåga och handlag att sköta ett spädt barn. Ja, det har gått så långt, — horribile dictu — att fadern anser såsom menligt för sin värdighet att pyssla med sin lille.

»Har jag ej sett fäder, som om de skola knyta en ren haklapp på lillan, taga på sig en min af godmodig självbelåtenhet, som om den berömvärda handlingen genast skulle noteras der uppe.»

»Så är det lyckligtvis inte hos oss!» utropade värdinnan. »Under alla åren har min Gustaf hjälpt mig att bada och sköta barnen och burit dem om nätterna för att spara mina krafter.»

»Helt enkelt hans pligt», sade doktorn.

»Naturligtvis» genmälde en ung notarie, »bör fadern sysselsätta sig med sina barn, men rolen af barnjungfru är dock ej den, som han företrädesvis bör åtaga sig. Hur skola barnen kunna ha den sanna vördnaden för en far, som knäpper deras kängor och agerar en slags pass-opp. Nej, fadern bör vara deras själs ledare, ej deras tjänsteande.» Notarien slöt fast tillsammans läpparna efter de sista orden, som uttalats långsamt. —

»Ja, det skall jag säga er, min herre», utbrast doktorn och slog handen mot knäet, »att det är den, som putsar barnet och kammar och tvättar det, det är den och endast den, som kommer rätt underfund med detsamma! Och att förstå sig på barnet, genomskåda det, se der grunden för all uppfostran! Hvarför äro de så sällsynta dessa lyckliga familjer, der barnen genom kärlek och förtroende äro tätt sammanslutna med föräldrarna? Och hvarför äro de så talrika dessa fall, der modern måste vara medlare mellan en uppretad fader och en trotsig son? Mina vänner, vi ha nog litet hvar hört talas om uppvuxna barn, som brutit familjebanden och vind för våg drifvit ut i världen och förolyckats.»

»Rå föräldrarna för det? Händer ej sådant äfven hos de förträffligaste föräldrar? Det är så modernt nu att framställa alla misslyckade individer såsom offer för dålig behandling och dåliga samhällsförhållanden. Att taga elaka barns parti är en malplacerad människokärlek.»

»Det förhållande jag ville påvisa — eller rättare missförhållande — borde beaktas af alla fäder», började doktorn ånyo, utan att bry sig om notariens sista yttrande. »Om fadern toge liflig del i sitt barns skötsel och uppfostran under dess första år, skulle de å ömse sidor lära att förstå hvar andra. Låt vara, att den far, som tar fram torra strumpor åt pysen och matar honom vid middagsbordet, ej blir föremål för så skygg vördnad och förstummade respekt som den, hvilken blott sällan iuskrider i barnets värld. Men, mitt herrskap, hvarför öfverskatta den vördnad, som framkallas genom karbasen? Den korta tid, då stryk kan användas, är snart förbi. Var då respekten ej grundad på annat än aga, förbytes undergifvenheten snart i skoningslös kritik och längtan att bli »gubbens» regemente qvitt. Nej barnets vördnad bör vara grundad på dess aktning för faderns moraliska egenskaper, då växer den år från år. Men dessa egenskaper kan barnet icke uppfatta utan att väl känna sin far. För öfrigt vinner en far aldrig lättare sitt barns kärlek än genom oppoffrande ömhet och omvårdnad. Ju mindre fadern är egoist gent emot sina små, dess rikare belöning får han en gång. När vi sjelfva göra oss den frågan: »hurudan var min far mot mig, då jag var liten», den, hvilkens inre då sväller af oändlig tacksamhet, han fick genom sin faders kärlek en skatt af lycka, en värmande rikedom i sitt inre, hvilken förljufvar hans lif.»

»Vet ni herr doktor», inföll en äldre herre, »att det är först nu, tjugufem år försent, som jag rätt fått syn på det viktiga ämnet: huru man bör vårda sina efterkommande. När jag var ung man och ung far älskade jag liksom nu varmt mina barn, men min kärlek skulle gagnat dem betydligt mera, om mitt förstånd varit mer upplyst i fråga om barnavård. Det borde varit min skyldighet att studera helsevårdslära, att taga reda på, hvad barn böra äta, huru barn böra vara klädda, huru barnakroppar böra utvecklas. Men härom var jag lika okunnig som om barnens sjäslif. Mina små voro kläna och ha ej heller som uppvuxna blifvit särdeles kraftiga. Hvad deras moraliska egenskaper angår, hafva de visserligen aldrig gjort mig någon sorg, tack vare Guds hjälp och min hustrus förmåga att handhafva dem, men jag handlade orätt, när jag lät min hustru ensam bära våra gemensamma pligter mot barnen. Nu på alderdomen plåga mig svåra själföbrädelser. Jag har gjort mina barn orätt, det är ingen tröst för mig, att jag ej visste, huru jag annorlunda skulle handla. Felet ligger just i denna ovetenhet, hvartill den ena för-

äldragenerationen efter den andra gör sig skyldig. Jag bokstafigen sörjer, när jag ser, hur unga fäder med den gladaste nonchalans kasta ifrån sig värden om den unga plantan åt hvem som helst, som är till hands att vara trädgårdsmästare.»

Den unga frun i soffan tog sin gamle väns hand:

»Hvad det gör godt att höra någon låta sitt samvete tala. Det lockar till ödmjukhet och själfanklagelse. Men jag förvånade mig, att höra er tala så, ni, käre farbror, som har sådan glädje af edra barn!»

»Ja, mina barn hade goda anlag, och jag behandlade dem som en riktig klåpare. Det kunde ha gått galet!»

»Mitt herrskap», började doktorn ånyo, »låtom oss komma öfverens om ett gemensamt arbete: att verka för en snar förändring till det bättre på barnavårdens område, särskildt derutinnan att fadern ej i minsta mån fritager sig från sitt ansvar och sin pligt samt att föräldrarna gemensamt och grundligt sätta sig in i vilkoren för en liten människovarelses sunda utveckling.»

Doktors förslag antogs och kommer nog att, åtminstone hos några, bära frukt. Genom hela lifvet följer oss den själ, som bildades i vår barndom; lycklig den, hvars både själ och kropp lärt att lefva rätt!

F. S.

Qvinnögymnastik.

En serie uppsatser efter »Vort Hjem».

I.

De bemödanden, som under senare år gjorts för att skaffa äfven qvinnorna här hemma tillfälle att gifva sina kroppar nödig utveckling, ha redan börjat bära frukt. Den gamla fördomen, att det är »oqvinnligt» att företaga kroppsöfningar, är grundligt utrotad. De växande kraf, som ställas på qvinnornas andliga verksamhet, ha ändtligen tvungit dem att äfven ge litet akt på sin kroppsliga utveckling. De ha vunnit den erfarenheten, att i och med det samma kroppen icke fungerar normalt, blir man mindre »upplagd» för andlig sysselsättning; man blir nervös och orolig och tynges af det arbete, man under normala förhållanden med lätthet skulle ha utfört. Men arbetet måste göras; det väntar icke, till dess man blir »upplagd». Antingen det nu är fråga om en examen, som skall tagas, eller kontorsgöromål, som skola uträttas, så gäller det att hålla stängen och icke sacka bakut, eljes utfyller nog snart konkurrensen den lediga platsen.

Något måste göras, men hvad? Först försöker man naturligtvis hjälpa upp saken genom att taga en promenad, detta omtyckta universalmedel mot allt slags ondt. Nu kan ju icke nekas, att rörelse i fria luften är något utomordentligt gagneligt och uppfri-skande, när motionen kan företagas timvis minst en gång dagligen och, väl att märka, i fullkomligt ren luft. Men hur många äro i tillfälle att offra den nödiga tiden härför, äfven om vädret icke lägger något hinder i vägen? De flesta få nöjas med att trippa omkring en half timmas tid, tyngda och besvärade af sina öfverplagg, och detta ej alls i Guds fria natur, utan på stadens mer eller mindre qvalmiga gator. Hela denna motion kommer egentligen blott benen till godo, medan armarnes, ryggens och bröstets muskler hållas i nästan fullständig hvila. Och dock behöfva dessa senare rörelse fullt ut så

väl som benens muskler, hvilka man ju dock alltid blir nödgad att något sysselsätta. Den så kallade »spatsergången» kan alltså visserligen sägas vara bättre än ingenting, men ej heller en smula mer.

I äldre tider, då lifvet rörde sig i lugnare former och kvinnans verksamhet till det mesta föll inom husets fyra väggar, då den »stilla» qvinligheten var slägtets ideal, kunde hon måhända nöjas med den smula rörelse, som en daglig spatsertur eller de husliga sysslorna erbjödo. Men nu då tidens ström allt mer och mer griper kvinnan, hvarför skulle hon icke då rusta sig till kampen? Det är ej nog med att man ger henne större kunskaper. Hon skall ej ens kunna tillegna sig dessa kunskaper, om ej den lekamliga utvecklingen följer med. Kroppen är nu en gång själens bärare. Den skall visserligen vara andens tjänare, men försummar jag mina tjenares behof, då skall ovilkorligen den tidpunkt komma, att han uppsäger mig sin tjänst. En slapp fysik vållar andlig slapphet. Om man ej sörjer för, att blodet rullar raskt i ådrorna, kan man ej heller begära, att det skall tillföra den nödiga näringen till hjernan, och så går det klen med hjernans arbete. Visste kvinnorna blott, hvilken fond af välbefinnande och lifsmod en smula rationelt drifna kroppsöfningar kan skapa, skulle de i ännu större utsträckning söka gymnastikundervisning. Mycket är visserligen vunnet, men målet är icke nådt, förr än alla, hvilkas sysselsättning ej förskaffar dem behöfliga kroppsliga rörelser, kommit derhän, att de så söka den på annan väg.

Vi veta nu mycket väl, att ett synnerligen stort antal kvinnor af skilda skäl aldrig vill inlåta sig på att taga egentlig gymnastikundervisning; men därför behöfva de icke rent af underlåta att taga någon liten hänsyn till sin lekamliga utveckling. Det följer af sig sjelft, att en kunnig undervisning af en utbildad och erfaren lärarinna alltid är det bästa; men der en dylik undervisning icke står att få, skulle dock några enkla, men rationella gymnastiköfningar på egen hand göra godt gagn.

Vi ämna därför i snarast kommande nummer af Idun i text och bild gifva några anvisningar för de kvinnor, som på egen hand önska drifva litet rationel gymnastik.

Det kan tör hända kosta en del sjelföfvinnelse att göra början, men om saken gripes an med en smula energi, skall resultatet snart visa sig. Vi skola endast välja rörelser, som en hvar kan företaga i sitt hem, och så noga som möjligt göra reda för, både huru hvarje särskild rörelse skall utföras, och hvad som afses med den samma.

Pastor Ostermanns föredrag.

Några invändningar
af Referenten.

Sedan jag i tvänne föregående nummer af Idun refererat hufvudinnehållet af pastor Rodolph Ostermanns tvänne föredrag om »*Qvinnans ställning*», kan jag icke underlåta att fästa mina läsarinners uppmärksamhet på den inkonsequens, som gör sig gällande vid föreläsarens framställning, af hvad som faktiskt är kvinnans rättmätiga fordran i afseende på sjelfständighet, sjelfbestämmanderätt och öfriga *menskliga* rättigheter, som hittills förbehållits mannen allena, och det bruk hon faktiskt bör

göra af dessa henne rättvisligen tillkommande rättigheter.

Jag vill så mycket skarpare betona denna föreläsarens sjelfmotsägelse, emedan den är så ytterst betecknande för menuiskors — isynnerhet mäns — sätt att behandla kvinnofrågan. Den blir i deras händer icke en fråga om *rättvisa* och *realitet* utan om *smak* och *ideella fördomar*.

Få äro dock så barnafromt ärliga som pastor Ostermann.

Alla veta de, hurudan de vilja hafva kvinnan, för att hon skall motsvara deras egna intressen, men för att förläna sken af rättmätighet åt den stränga begränsning de gifva åt kvinnans verksamhet gifva de oss falska förutsättningar, såsom exempelvis, att kvinnans fysik, hennes begåfning, hennes naturliga anlag och — ej minst — hennes »*qvinlighet*» göra henne olämplig för hvarje annan roll, än den man hittills funnit i sitt intresse att låta henne spela.

Pastor Ostermann är ärligare.

Han utgår ifrån hvad han såsom sanningsökande *samhällsfilosof* funnit vara sant och rätt, nämligen att — enligt hvad »historiens vitnesbörd och våra dagars erfarenhet intyga» — kvinnans begåfning icke hindrar henne att »göra anspråk på en mera framskjuten plats i samhället, än den som hittills tillerkänts henne».

»Hon kan fordra social och politisk likställighet med mannen; hon kan fordra tillträde till alla lifsområden med rätt att följa sina anlag och utöfva dem i alla de yrken, embeten och sysselsättningar, som hittills förbehållits det andra starkare könet.»

Se härom *första* föredraget.

I det *andra* deremot möter oss föreläsarens *mannen*, som, insnärjd i denne senares alla ärfda och förvärfda fördomar, icke kan släppa det gamla häfdvunna kvinnoidealet, som är de fleste mäns dröm: en blid och hängifven varelse, som lefver, tänker och verkar endast för och genom mannen, som lojalt erkänner sin djupa underlägsenhet (utom förstås i skönhetens, behagens och — toffelväldets herradömen) och som tacksamt underkastar sig hans välvilliga beskydd och ledning.

Att nu tänka sig denna harmoniska sammansättning af *en* del engel, *en* del barn och *en* del slafvinnna plötsligt byta hamn och bli bara — *menniska* bär mannen emot. Och så vädjar han till kvinnans ädelmod, hennes ofta besjunga offervillighet och säger: visserligen måste jag i sanningens namn medgifva, att du har alla de der rättigheterna och förmögenheterna, men för *min* och alla välsignade mäns skull nedlägg din fordran på de förra och afstå från bruket af de senare och låt allt blifva vid det gamla! Vill du skaffa dig kunskaper, nå väl, så gör det för att bli för oss en intressantare vän, ett angenämare sällskap. Våga dig blott icke ut i lifvet på egen hand, ty då väntar dig vår ringaktning, hvaremot vi vörda din svaghet. Vill du hurså, så styr världen genom oss. Lef för oss, tänk genom oss och göm dig bakom oss! —

Sådan är föreläsarens vädjan till våra »*qvinliga*» instinkter. Han hotar, smeker och ler, allt för att bevisa oss otillbörligheten i den längtan, som i vår tid gripit vårt kön, att frigöra sig ur det beroende förhållande, i hvilket de flesta kvinnor f. n. stå till en eller flere män.

Männen, som sjelfva äro så ytterst känsliga på detta område, hvilkas diktan och traktan medvetet och klart allt ifrån gossåren går ut på, att så snart som möjligt blifva oberoende, bli »sin egen herre», kunna de icke tänka sig

att en qvinna kan känna det samma? Hvilken är ynglingens dröm? — Oberoende. — Hvad är mannens stolthet, sjelfständighet och styrka? — Hans oberoende. — Hvad förskaffar honom aktning och inflytande? — Återigen hans oberoende. Då deremot vårt förakt, medlidande eller till och med vårt löje icke sparas på den, som blott är sin fars son, sin brors bror eller sin hustrus man, han må såsom sådan vara aldrig så hängifven eller angenäm och tjänstaktig. Deras heder räcker dock icke till för honom längre än under ungdoms- och läroåren.

Hvarför skall man hafva ett annat mått för bedömandet af qvinlig heder? Hvarför skall hon genom hela lifvet hedras för andras förtjenster, njuta fruktarna af andras oberoende, men deremot förnekas att känna glädjen, tillfredsställelsen och tryggheten vid att skapa sig ett eget. Huru förvillande för rättsbegreppen och huru orättvist!

En man, som arbetar, sträfvar och trotsar sig fram, trots alla motgångar, hinder och medtäflare — »heder åt honom», heter det. — En qvinna, som gör sammaledes — »vår ringaktning åt henne», försäkrar pastor Ostermann. Hennes qvinliga nimbus filas bort mot vår grofhet, menar han.

Jag beklagar, att han tror vår qvinlighet sitta så löst, vara en fernissa, som endast kan bibehållas i väl stängda boningsrum.

För min del hoppas jag, att »*qvinligheten*» är vårt väsens innersta kärna och följaktligen icke kan nötas bort. Tvärt om skall vid en sådan nötning *det* komma i dagen, som är det verkligt äkta och bestående i »*qvinligheten*».

Ett annat tungt vägande skäl för sin åsigt om kvinnans uppgift att tillbakadraget och stilla verka i det tysta tror sig pastor Ostermann finna deri, att kvinnan skall vara barnens — framtidens — uppfostrarinna. Med bästa vilja kan jag ur denna synpunkt icke framtinga annat än ett skriande skäl *mot* hans uppfattning.

Framtidens, barnens, dottrarnas och sönernas uppfostrarinna — hvad kan i högre grad vara henne af nöden än lifserfarenhet, än en sjelfförväfvad kännedom om den verd, för hvilken hon skall uppfostra kommande generationer? Hur skall hon kunna uppfostra andra för ett lif, som hon aldrig sjelf har left, hårda dem för öden och stärka dem mot faror, om hvilkas tillvaro hon sväfvar i lycklig okunnighet?

De mödrar, som aldrig pröfvat lifvets allvar utom hemmet, hvad kunna de i regel göra för sina barn? I de flesta fall *intet* utöfver att vagga dem på sina armar, akta dem för stötar, kläda och mata dem. Sedan blir det skolan, som får gifva dem kunskaper, kamraterna och slumpen, som får bilda deras sinnen. Och ännu icke fullvuxna skola barnen drabbas af den olyckan att märka en klyfta mellan sig och sin mor, emedan hon står i en annan verd än deras.

Pastor Ostermann uppdrog i sitt föredrag en parallell emellan de mödrar, som stanna i hemmet och vaka öfver barnen, och dem, som egna sin tid åt göromål utom hemmet och sålunda tvingas att lemna barnen åt — guvernanten — »en sorglig företeelse, hvars olyckor jag icke behöfver förklara för mina åhörarinnor», sade han.

Männe han icke här gjorde sig skyldig till ett tvåfaldigt misstag — åtminstone vid betraktande af svenska förhållanden?

Jag tror för det första, att guvernanten oftast är en vida bättre uppfostrarinna än modern. Hon är oftast — icke alltid — danad och begäfvad för sitt kall, hvilket modern oftast *icke* är; hennes intresse är koncentreradt på

denna enda uppgift, under det moderns är splittradt på tusen ting; hennes omdöme är icke förblindadt af moderskärleken, men understödt af hennes kunskaper och den vakna blick, som gerna förvärfvas af den, som, själf i en beroende ställning, kommer i beröring med frammande människor.

Guvernantsuppföstran synes mig därför icke vara ett så bedröfligt ting, som pastor Ostermann håller före.

För det andra tror jag icke, att det är de mödrar, som syssla med *arbete* utom hemmet, som mest skada sina barn — naturligtvis frånräknadt de fattiga dagsverks-hustrurna, om hvilka dock ej här kan bli fråga, de ha minsann inga guvernanter till sina ställföreträderskor — utan de mödrar, som flacka från nöje till nöje och vexla bort mot glitter och sällskapsnöjen den smula guld i karaktären, som de skulle gifvit i modernegåfva åt sina små.

Men dessa äro de *minst* emanciperade.

Guido.

En

Åkerbrukskoloni för små fattiga, värlösa barn

har, såsom vi förut meddelat, fröken Concordia Löfving satt sig före att upprätta, och att hon här vid lag lägger i dagen ett nit och en uppoffring af tid och möda, som äro ytterst sällsynta, det vet en hvar. Hennes senaste åtgärd är anordnandet af en basar, hvilken skall gå af stapeln den 8 och 9 inst. maj, och som kommer att bjuda på åtskilliga öfverraskningar. För det synnerligen goda syftet har helt nyligen utsändts ett upprop, under tecknad, utom af fröken Concordia Löfving, af den i dessa dagar till sorg för så många hjälpbehöfvande bortgångna *princessan Eugenie* och ett antal varmhjertade kvinnor. I detta upprop uppmanas en hvar att bidraga till den goda sakens framgång, vare sig med penningar eller föremål af säljbar beskaffenhet. De minsta bidrag äro välkomna. Vi äro öfvertygade om, att en stor del af Iduns läsarinor med glädje skola begagna tillfället att på ena eller andra sättet bidraga till det goda ändamålets vinnande. Gåfvorna böra före basarens öppnande iolemnas hos fröken Löfving, Nybrogatan 11 B, eller till någon annan af de talrika undertecknarinnorna, hvilkas namn och adresser återfinnas i de dagliga tidningarna.

Från våra badorter.

I.

En Marstrandssejour sommaren 1887. Af Silah.

Prisbelönad vid Iduns femte täfning.

(Slut fr. föreg. n:r.)

Dan beskyller i allmänhet kvinnan för att uteslutande kokettera för mannen, men att så ej är förhållandet märks bäst i Marstrands badhus.

Kostymernas färger öfverensstämma så väl med det i koketta badmössor fångslade håret, och under stundom ser man en liten skönhet, hvilken mycket länge uppehåller sig på trappan för att låta beundra sig i sin vackra tricoträkt, som tydligt framhäfver kroppens mjuka linier. Här och der ligga unga flickor, likt hvilande najader, behagfullt utsträckta på vattenytan, andra kasta sig med ett djerft språng i hafvet, hvirflande upp en hel kaskad af glänsande vattenstrålar, och åter här och der synes ett rosigt flickansigte sticka upp ur vågorna. Barnens bassäng är mycket talrikt besökt, och de små ungarne äro verkligen förtjusande, så snart de inte skrika. Efter badet rusa alla upp i bergen och hoppa omkring på klippaf-

satserna, till dess normal kroppsvärme åter inträdt.

För dem, som ej tåla att begagna de kalla baden, finnes ett förträffligt varmbadhus, som är mycket anlitadt. — — — En å två gånger i veckan arrangerar direktionen »*pic nics*» ut till de närbelägna öarna, då man utan ringaste besvär och med helt obetydlig kostnad kan påräkna en förtjusande dag. Affärden sker kotteri-vis i segelbåtar, då man förkortar vägen genom att sjunga eller berätta roliga historier. Sången tar sig här synnerligen väl ut, och klipporna kasta ett rent och klingande eko efter sångaren. Rikliga förfriskningar serveras vid framkomsten till någon af öarna, musiken blåser upp en *francoise*, och snart är ungdomen i full gång. De äldre damerna och herrarne slå sig ned på improviserade bänkar, och kritiken blir väl understundom skarp nog, men hvad behöfver man väl bry sig derom? Hvar på Guds gröna jord finnas ej små intriger och små skandaler? Och en badort är ju en synnerligen tacksam jordmon därför. — — När man sedan far hem om aftonen för en sakt brys, afbrännas raketer från de flesta af båtarna, och under hurrarop och i den festligaste sinnessämning tågar man upp till »Alphyddan» för att på ett värdigt sätt avsluta dagen med en glad supé. — — Kanske ett af de behagligaste nöjena i Marstrand äro de s. k. »musikafnarne på sjön». Artiga kavallerer anskaffa en segelbåt, hvilkens master och reling prydas med kulörta lyktor. Champagne, drufvor och cakes stufvas in i akterskåpet, och dermed äro alla förberedelser vidtagna.

Vid 9-tiden på aftonen vimlar hamnen af hundratals segelbåtar och tusentals kulörta lyktor, och då och då stiger en raket med ett fräsande ljud mot aftenhimlen. Bland allt detta sorl och lif brusa musikens tonvågor fram, än starka, än dämpade, allt efter som man närmar och fjärrar sig derifrån. Aek, hvilka lustiga scener man kan blifva vittne till!

En segelbåt utan lyktor är i allmänhet ett ganska misstänkt föremål. Ett par unga, lyckliga människor sitta som oftast deri och njuta af hvar andras sällskap i den alldeles oriktiga tanken, att ingen ser dem, ty, o ve, en illvillig, kanske afundsam person låter helt plötsligt en raket stiga upp just öfver denna båt, och lika plötsligt dragas händer, som råkat på villospar, till baka till sina rätta egare. Men i sjelfva verket är en sådan afton förtjusande.

En sysselsättning, som flitigt anlitas, är fiske. Man hyr dagen förut en fiskarbåt och beger sig ut vid 8-tiden på morgonen, i allmänhet utåt »Klädesholmarne», der det bästa fisket är att tillgå.

Båtens egare anskaffar några slags öfvertyg af oljeduk, refvar, bete m. m., och har man tur, kan man draga upp ända till 30 stora glänsande fiskar i timmen.

Fiskarfolket är ett kraftigt, gediget och gudfruktigt folk, ärligt som guld.

Det är för resten anmärkningsvärdt för denna lilla ö, att ej i mannaminne en stöld der blifvit begången; man lemnar sina nycklar uti lådor och dörrar, och aldrig behöfver man frukta för vare sig tjufnad eller prejeri. — — —

Segelbåtarna äro alla däckade, mycket prydliga och bekväma, men rulla otäckt i sjögång.

Största antalet badgäster ligger ute på sjön hela förmiddagarna, men de, som ej äro dess lifigare Neptuni-dyrkare, ligga hellre uppe bland bergen och gassa sig i det härliga solskenet. Marstrands klimat är sommartiden tvifvelsutan det härligaste i Sverige. Aldrig för varmt och aldrig för kallt, luften ljum och mild till framåt kl. 2 på nätterna.

Danssoaréer gifvas 3 å 4 gånger i veckan, då man grundligt roar sig, och mellan danserna promenerar man i parkalléerna, derefter superar man på »Alphyddan» i kotterier under musikens än jublande, än svärmiska toner. Sedan händer, att man gör »stora promenaden» ut till »Kruthuset» i ett gudomligt månsken, längs hafvet, som här stundom bryter sig i bränningar mot klipporna och fradgande och brusande kastar hvita skumstänk högt upp på land, stundom ligger stilla med somnad våg — endast månstrålarne glittra och darra på dess ytt. Grottor och bänkar befinna sig här och der vid vägen, öfverallt träffar man på grupper af människor, och understundom tränga tonerna af en mansqvartett från klipporna mäktigt fram genom nattens tystnad.

Stundom, men ganska sällan ser man en bärstol, buren af några kraftiga åboar. Ett blekt, magert ansigte blickar undrande och sorgset en till mötes, och på ett ögonblick dör leendet bort vid åsynen af den hjerta motsats, som lifvet här erbjuder: å ena sidan sprittande lif och lefnadskraft, å andra sjukdom och hotande död; för resten, — hvem vet, — kanske går man själf ett liknande öde till mötes — ingen anar ju, hvad framtiden bär i sitt sköte.

I den lilla vackra kyrkan hållas utmärkta morgonböner af framstående predikanter, och tillfälle att deltaga i körsång finnes trenne gånger i veckan.

Som jag ej själf begagnar mig af någon läkarevård, kan jag ej yttra mig derom, men har jag all anledning tro den vara utmärkt.

Jag har nu sagt en hel del om Marstrand — visserligen kunde jag utförligare berört den ekonomiska sidan af en sejour derstädes, men de, som önska en detaljerad underrättelse här om, hafva endast att under *kamrer Silfverskans* adress requirera ett prospekt öfver badanstalten, — och vill jag nu sluta med det rådet, att hvar och en, som har godt om pengar och dessutom tid att fara bort öfver sommaren, ställer kosan till Marstrand; jag tror ej att någon skall ångra att hafva tillbringat några veckor på denna förtjusande lilla ö, som likt en hafsdrottning sticker sitt fästningskrönta hufvud upp ur böljorna.

God ton.

Damerna kunna tråda in i ett rum med parasollen, men paraplyn sätter man från sig i tamburen. Herrarne sätta alltid ifrån sig sina käppar och, om det ej är en allt för flyktig visit, äfven sina öfverplagg.

En herre sätter sig aldrig bredvid en ung flicka i en soffa, med mindre de äro goda bekanta; om han likafullt gör det, bör hon gifva honom en liten lektion genom att under en eller annan förevändning resa sig.

Om husets fru är något till åren kommen, kan hon anmoda en herre, som är på visit, att taga plats bredvid sig i soffan, men herrn bör icke göra det utan uppmaning.

En herre på visit bör icke i närvaro af andra personer, som äro komna i samma ärende, öfverrätta en dam någon present. Om han medför exempelvis en bukett, låter han denna stanna i tamburen och öfverlemnar den först, när de andra lemnat rummet. Det hör nämligen ej till god ton att direkt eller indirekt säga de andra, att de kommit med tomma händer.

En dam frågar aldrig en man, hur han befinner sig, om ej i det fall att vederbörande

är mycket gammal eller öfverstått en farlig sjukdom. För öfrigt förekommer det mig bäst, att man vid visiter, då många personer äro till stades, hvilka ej äro intima bekanta, aldrig bringar sådana ämnen på tal, som blott intressera några få och måste förefalla de andra skäligen tråkiga.

Det hör ej till god ton att afböja, när en herre bjuder armen — bekanta är här naturligtvis icke tal om. Emellanåt kan det ju vara mindre behagligt, men man får arrangera det så, att herrn icke får anledning dertill, hvilket visserligen ibland kan vara kinkigt nog, om ej rent af omöjligt.

En dam behöfver ej hysa betänkligheter för att mottaga en hjälpande hand från en herre, som hon ej känner, vid urstigandet ur en spårvagn, omnibus eller slikt, om blott denne ser ut som en hyfsad människa. Det kan ju hända, att denne herre blott ser ut att vara det eller det, men hvad betyder detta?

Min fru, ni som har söner på 12, 14 eller 16 år, ni bör aldrig tillåta, att dessa undandraga sig nödvändiga höflighetsformer gent emot sina farmödrar, tanter eller systrar. Få de först vana att visa höflighet mot sina närmaste, följer sedan af sig sjelft, att de visa sig höfviska och förekommande äfven mot främmande.

Teater och musik.

Kungl. operan återupptog i förra veckan Meyerbeers klangfulla och storslagna opera »Hugenoterna». Utförandet var på det hela taget förträffligt; men som en stjärna bland de öfriga glänste fru *Östberg* i drottning Margaretas parti. Säkerligen har detta oerhördt svåra, men för en sängerska af första rang så tacksamma parti aldrig å denna scen erhållit ett mera briljant och värdadt utförande. Fru Ö. har här lagt en ny och skön lager till sina föregående. Om någonsin, var här den inkastade lagerkransen på sin plats.

Fröken *Klemning* sjöng Valentine's ganska fordrande parti alltigenom musikaliskt och på det i alla afseenden redbara och omsorgsfulla sätt, som man är van att finna hos henne. En bättre representant än fröken *Karlsohn* som page Urbain får man leta efter. Hennes entré i första akten var charmant. — Bland herrarne utmärkte sig i främsta rummet hr *Sellman*, hvilken i Raouls parti uppträdde som gäst. Något svag i början, sjöng hr S. som vanligt snart upp sig. Bland de öfriga torde nämnas hr *Sellergren*, *Linden* och *Strömberg* som resp. grefve de Saint-Bris, grefve de Nevers och Marcel. Hofkapellet, till hvars pensionskassas förmån operan sistl. onsdag gafs, skötte sig som vanligt under hofkapellmästare Nordqvists ledning utmärkt.

På lördagen i denna vecka gifves f. f. g. efter längre tids hvilas Andreas Halléns opera »Harald Viking» med hr Brun i titelrollen.

K. dramatiska teatern. Å denna teater avslutar fru *Hennings* i morgon torsdag sitt med en så ovanlig och så välförtjent framgång krönta gästspel. »Vildanden» gifves då liksom i dag onsdag.

Svenska teatern gaf i går tisdag ett nytt stycke, »Maria Magdalena», inför en ganska fåtalig publik, hvaraf säkerligen en stor del hade mycket muntert trots det gripande sorgspel, som på scenen afvecklade sig. Allvarsamt taladt, kunna vi sanerligen ej förstå, huru man kunnat upptaga ett dylikt så alltigenom gammalmodigt och förelagadt stycke. Teaterns ledare borde hafva bättre användning för de skådespelarkrafter, som stå till buds. Det är nog ej med något vidare intresse, de hänge sig åt ett arbete, hvarpå de — det hafva de nog från början insett — ej kunnat beräkna att skörda någon vidare berömmelse. Till de uppträdandes heder må dock nämnas, att de i sina respektive roller som vanligt nedlagt ett samvetsgrant arbete. Särskildt gäller detta hr *Nilsson* och fröken *Lundqvist*.

Vasateatern har återupptagit »Fatinitza». Den nätta operetten, en bland de bättre i sitt slag,

har de aftnar den gifvits rönt lifligt bifall af den talrika publiken. Största förtjensten härför tillkommer naturligtvis fröken *Anna Pettersson*, titelrollens innehafvarinna. Men äfven de öfriga hufvudrollerna äro i goda händer.

Filharmoniska sällskapet gifver i dag onsdag en intressant konsert å k. operan.

Matiné gifves instundande söndag i Berns' salong af violinisten *Edvin Sjöberg*. Bland de biträdande märkas hofsängerskan grefvinnan Mathilda Taube, f. Grabow, m. fl. framstående förmågor.

Den 24 april.

Ett storstadsbarn.

Berättelse för Idun

af Johan Nordling.

(Forts.)

Det var nästan som om Ruth sökte en grym själfplågeriets vållust i detta illasinnade sqvaller, sysslolösa tungors lättsinniga väfnad af sanning och lögn. Så hade de då dömt henne, de få som kände honom, den gamle, och henne sjelf! Och hon hade hela tiden hållit sig fjerran, låtit »pappa Rebolledo» i öfvergifven ensamhet gå grafven till mötes och gifvit förtalet rättfärdigande och näring!

I detta ögonblick, bestormad af slika tankar och känslor, kände den unga qvinnan, som dock för fosterfadern gifvit så mycket: sin barndoms tillgifvenhet, sina flickårs kärlek och derpå — till sist — hela sin framtid — hon kände nu sitt inre genombärfvas af omätliga själföförelsernas kval, medan marken brände under hennes fötter att fort nog komma derhän att få taga åter vid den offergerning, hon lemnat.

På det yttersta Östermalm funnos då ännu några oansenliga armodets ruckel, som med förtviflans seghet hängde sig fast vid randen af klippan, medan storstadens breda avenyer, snörrätt som tunnlar, sprängde sig fram genom stengrunden nedan deras vacklande fötter och det hotfulla jätteledet af moderna stenkaserner i jemn linie från dag till dag ryckte närmare att trampa ned och röja undan, hvad gammalt och bräckligt var. Ett af dessa, bofälligare om möjligt än något af de andra, beboddes sedan mannaminne af en förfallen, gammal drinkare, som enligt sägen i yngre år skulle sett bättre dagar — han hade varit en på sin tid rätt uppuren och lofvande musiker — men hvilken under de senaste trettio åren lefvat på hvad stunden gifvit af andras barmhertighet. Något litet renskrifning af noter då och då, som någon mindre anspråksfull amatörförening lemnade honom, och en del qvacksalfvande i all smyg bland förstadens fattiga och okunniga befolkning utgjorde hans enda förtjenst.

Sedan »pappa Rebolledo» gått från gård och grund uppe i Hornskroken hade en egendomlig slump en dag på krogen fört honom samman med denne värdige broder i Bacchus; en gång förr i sin välstånds dagar hade de bägge männen något kommit i beröring, fastän nu många år skilt dem åt. Pappa Rebolledo hade ännu någon liten summa kvar, den hans kreditorer af barmhertighet lemnat honom åter, när gården realiserades. Det var ett härligt fynd för »musikanten» — så benämndes den andre af grannar och bekante i dagligt tal. Återseendets glädje bekräftades med ett grundligt rus; slutet på det hela blef, att de två flyttade tillsammans.

Så länge pappa Rebolledos slantar varade,

lefdes ett lif i sus och dus, sådant det gamla nästet icke sett maken till på många god' dagar. Men sedan dess voro nu gångna flere långa år. De månadliga penningesändningarne, som äfverlemnades till den gamle koristen genom församlingens pastor, uteblefvo, sedan de börjat, dock aldrig och satte de två supbröderna i tillfälle att lefva ett jämförelsevis bekymmersfritt lif.

När ändtligen Ruth och Klara, efter mycket frågande och sökande, funnit rätt väg, måste de låta droskan stanna ett långt stycke ifrån, innan de hunnit fram. Här spärrades gatan plötsligt af en bergvägg, och hvarje farbar väg upphörde. Regnet forsade nu ned i strömmar, och uppe ifrån berget, på hvilket de fallfärdiga, gråa kojorna sågo än mera sorgmodiga ut än vanligt genom vattnets flor, sqvalade smutsiga floder med stickor, grus och strå ned öfver gata och trottoar. För Ruth och hennes oroliga hjertas ifver hade dock allt detta mindre än intet att betyda, ja, hon egnade det ej ens en tanke; beslutsamt började hon den besvärliga klättringen upp för berget, der hennes späda fot i den låga, koketta pariserskon för hvart annat steg slant i jorden och den hala mossan. Klara följde henne hack i häl.

Med skälfvande knoge knackade Ruth på dörren till »musikantens» hus. Ingen svarade der inne ifrån, trots att dörren stod på glänt. Klara sköt henne undan och upprepade med en hårdare bultning. Ännu lika tyst. Ruth kunde bokstafligen höra sitt hjerta slå och drog häftigt efter andan.

»Våga vi stiga på», frågar hon efter en sekund sin väninna med ängslig, hviskande röst. »Jag känner mig så hemsk till mods; här förefaller allt så underligt och ängsligt.»

»Se så, lugna dig, kära Ruth; du öfverdrifver i din sinnesoro. Hvad ha vi egentligen att frukta?»

»Nej», utbrister Ruth i uppflammande mod; »hvad ha vi att frukta! Och pappa Rebolledo, pappa Rebolledo som väntar. Stackars, käre gamle pappa Rebolledo, att du har hamnat här!»

Och dermed skjuter hon upp dörren, och de stiga in.

På andra sidan den lilla förstuguqvisten finna de ett stort rum, till hvilket dörren står på vid gafvel. Det är ett kök med en kolossal, hvitmurad spisel i ett hörn, men i öfrigt så godt som aldeles utan något möblemang. Ett par rankiga trästolar och en rödmålad koffert försvinna nästan spårlöst i det smutsiga rummets nakenhet. På spiselhärden är svart och kallt, som brunne der aldrig någon eld; några kökskärl eller öfriga hushållsattiraljer synas ej heller till, endast en rad tombuteljer garnerar afsatsen på spiselkappan.

Det hela gjorde det starkaste intryck af otrefnad, armod och förfall.

I rummet syntes ingen till, och de båda damerna stannade ånyo tveksamt inom tröskeln. Ruth kunde icke återhålla en rysning, då hon lät sina blickar öfverfara den nedstämmande interiören. Klara svarade med att trycka hennes hand.

»Här synes ingen människa till; kunna de bägge vara ute», säger den senare efter en minuts tystnad. »Eller — låt se, der finnes ett inre rum; skulle man ej hört när vi kommo.»

En enkeldörr, stängd med en klinka af jern, ger tätt invid spiselmuren anvisning till vidare efterforskningar. Klara går fram och lyfter just sin hand till knackning, då Ruth med en hastig rörelse håller henne tillbaka.

»Hörde du?» — hvissar hon nästan andlös; »hvad var det?»

»Jag hör ingenting.»
»Ty st, det är någon, som jemrar sig derinne! O, det är han, det måste vara han!»

De lyssna i spänd tystnad. Och nu uppfatt de det båda tydligt: en bruten, stönande jemmer som från ett sjukt barn, emellanåt tilltagande i styrka, deremellan knappast hörbar, svag som undertryckta snyftningar.

Hela Ruths gestalt kommer i den häftigaste darrning, som skakades den af en våldsamt frossa. Klara försöker hålla henne åter; men förgäfvets, hon rycker sig lös.

»Jag måste, jag måste», flämtar hon, medan hennes späda behandskade fingrar fumla med klinkan. Så springer den ifrån och dörren går upp.

I den inre kammaren är nästan mörkt, och en skämd, qualmig luft slår dem till mötes. Tjocka trasor hänga spikade för fönstret — en sorts primitiva rullgardiner. De se först intet eller föga, ovana vid skymningen, höra endast jemmer tilltaga i styrka. Klara, som vanligt den modigaste, går fram och lyfter fönsterförlånet åt sidan. En stamma regngrätt dagsljus faller in i rummet.

På en smutsig bädd ligger en gammal man, ett gammalt grått, skägglöst hufvud med härjade drag, med kinder och ögon brinnande af feber — pappa Rebolledos hufvud!

Och med ett utrop af smärta störtar Ruth hejdlöst på knä vid bäddens hufvudgärd . . .

(Forts.)

Från Iduns läsekrets.

Då jag nu känner som en pligt att lyda de uppmaningar, hvilka såväl muntligen som skriftligen blifvit ställda till mig att närmare förklara mina åsigt rörande den »Handslojdskola för damer», som öppnas d. 1 juni d. ä. vid Sundbyberg, är jag glad att dervid kunna vända mig till redaktionen af en tidning, som så väl lyckats lösa en af sina, enligt min uppfattning, viktigaste uppgifter, den nämligen att gifva tänkande qvinnor i olika delar af landet tillfälle att utvexla och byta skiftande åsigt och meningar.

De, hvilka hysa intresse för skolan och derfor sannolikt skaffat sig prospekt deröfver, skola finna detta så utförligt angående såväl undervisningskurserna som underrättelse om afgifter, kommunikationer m. m., att knappast något återstår att säga om anordningen häraf. Deraf torde och framgå, enkelt men tydligt, att direktionens varma och ärliga sträfvan är, att Handslojdskolan må kunna blifva såväl en i praktiskt och teoretiskt hänseende dugande undervisningsanstalt, som ett hem, der vänliga ögon vaka öfver elevernas helsa och trefnad.

Måhända skall den sannaste uppfattningen af hvad jag vill kalla »andan» i företaget hemtas genom ett upprigtigt uttalande af de motiv, som medverkat till denna idé bildande. Vana vid och behof af verksamhet i detta ords såväl andliga som rent praktiska bemärkelse jemte en innerlig önskan att kunna välja en försörjningsutväg, som genom att vara gagnande för andra kunde medföra någon tillfredsställelse för mig sjelf, är väl jemte några naturliga anlag hufvudsaker till mitt omfattande af den nutidens »brännande fråga», som innefattas i orden *handslojd för qvinnor*. Men en annan driffjeder har ock gjort sitt till för att möjliggöra öfvervinnandet af de mötande svårigheterna. Denna driffjeder är *kärlek till de unga*. Kärlek och medkänsla för dem, som ännu hafva så mången pröfnings stig otrampad, på hvilken jag så gerna skulle vilja vara med om att här

och der framskjuta ett pålitligt stöd. En omsorgsfullt öfvervakad, af skickliga lärare ledd och förstärkt begagnad handslojdskola är ett sådant stöd. Jag vet icke något, som i motsvarande grad för en ung flicka underlättar bemödandet att i stillhet i hemmet förströ sig sjelf samt att blifva en nyttig och hemtreflig medlem deraf, förutsatt att hon f. ö. eger den bildningsgrad, som passar för hennes förhållanden och begäfnings. Den kunskap, som inhemtas i handslojdskolan, måste blifva, hvad kunskap ännu ofta icke är för qvinnor, nämligen *fullt grundlig* och bör sålunda, i fall af behof, kunna tillförsäkra henne en nödortförfoghet. Å andra sidan lämna sig nästan alla dess brancher för individuell utveckling af konst- och smaksinnet, hvilket onekligen är både bildande och förströende.

Handslojdskolan torde dock bäst lösa sin uppgift såsom ett första steg från den rent teoretiska utbildningen i våra läroverk för flickor till beredelsen för det praktiska lifvet, vare sig det, efter olika håg och vilkor, hufvudsakligast gäller att inhemta kännedom i någon särskild konstgren, eller att genomgå en mera omfattande kurs i handslojd.

Hushållskursen — ty en sådan finnes ock — kan synas lång; den räcker nämligen är, men derunder kan ock skolans öfriga kurser genomgå, hvilket gör den samma jämförelsevis billig.

Då här icke behöfver blifva fråga om ett brådstartadt inlärande af några ämnen, vågar denna handslojdskolas grundläggare hoppas ett godt resultat af det ömsesidiga arbetet, en harmonisk utveckling i mån af elevernas olika håg och begäfnings.

Stockholm i april 1889.

Mathilda Gestrin.

Första föreståndarinnan vid Handslojdskolan vid Sundbyberg.

Bidrag i alla ämnen mottagas med tacksamhet.

Tjenarne.

Var sparsam men dock ej småaktig och snål mot din tjenare. Gör honom ej förtrogen med familjens enskilda angelägenheter. Visa dig dock ej liknöjd, om tjenaren vill anförtro sig åt dig, utan gif honom goda råd i allt, hvad som rör hans egna angelägenheter. Håll alltid fast, vid hvad du en gång sagt, och betänk derför nogsamt förut, att du säger det bästa. Föregå tjenaren städe med ordning och flit. Beherska alltid ditt sinne, så att du med lugn och sans tillrättavisar din tjenare, när han felat. Iakttag städe dessa mina råd, och tjenaren skall få aktning och lydnad för dig, och du sjelf tilltaga i människovärde.

Bostaden.

Såsom något synnerligen praktiskt och billigt i hemmen vilja vi rekommendera en nyhet, som i dagarne förts i den svenska marknaden af *K. M. Lundbergs Bosättningsmagasin, Storhynkobrinken 7*. Det är färdigberedd färg i bleckdosor (*Aspinall's oxidized enamel*). Helt säkert observerade de flesta af Iduns läsarinor i näst föregående n:r en större illustrerad annons om denna sak. Af densamma inhemtas såväl de framstående egenskaperna hos nämnda färdigberedda färger, som ock sättet huru och ändamålet hvartill de brukas. I England hafva dessa färger kommit i så allmänt bruk, att man numera finner dem snart sagdt i hvarje hem, och särskildt är det damerna och för öfrigt ungdomen af båda könen, som synnerligen flitigt använda dem till hemmens förskönande.

Värglädje. Den, som älskar vårens första späda grönska och blommor, kan lätt forskaffa sig en liten vildmark af sådana inne i sitt eget rum. Man tager ett litet bord eller ställning, som man icke är rädd om, placerar derpå en låg (mjölk) bunke af bleck eller ler-gods, som man fyllt med passande jordtorv, vattnar och tillsläpper luft och

ljus, och man skall snart ha glädjen, om valet skett med urskilning, se sin lilla täppa öfversälad med sippor, gullvifvor och liljekonvaljer. Så snart en sort blommat ut, ersättes den med en annan. Bunken omgifves med en krans af mossor eller dylikt, som döljer den. Ett sådant litet blomsterbord är bra mycket trefligare att ha, än afplockade blommor, som vissna efter ett par dagar.

Fönster och spegelglas rengöras lättast med en hellinnetrasa, doppad i ättika.

Möbler, på hvilka polituren börjat anfråtas, få utseende af nya genom att gnidas med ylle, doppadt i fotogén.

Klädedrägten.

Förvaring af pelsverk. Ett särdeles enkelt men icke desto mindre säkert sätt att förvara pelsverk mot mal är att bestryka linnelappar med fotogén och lägga dessa mellan det hopvikna pelsverket, hvilket sedan omslutes af ett kläde, som äfvenledes fuktas med fotogén. Sedan nedlägges det i en kista. Vid upptagandet vädras pelsverket och piskas, hvarvid oljelukten alldeles försvinner.

Handarbeten.

Att märka näsdukar m. m. Man sticker namnet med grof hvit tråd, att det ser ut som maskinsöm. Sedan liksom kastar man med rödt från höger till venster, träder nålen genom hvarje stygn. Färdigt ser det ut som en röd och en hvit snodd.

Bakning.

Tarfliga hveteskorpor. Till 1 kanna oskummad mjölk tages $\frac{3}{4}$ R smör, $\frac{1}{2}$ R socker, litet kardemumma samt för 12 öre pressjäst. Gräddas i stark ugnsvärme och torkas samma dag. Till finare skorpor tillsätts ett par ägg.

Huskurer.

Kalla fötter. Den som för ett stillasittande lefnadssätt är ofta kall om fötterna, då han skall gå till sängs, hvilket ledsamma förhållande mången gång fördröjer sömnen flera timmar. Förgäfvets har jag deremot försökt gnidningar, »på-tå-hälf», fotrullningar o. d., men det bästa har jag funnit vara ett kallt fotbad. Då man öfvervunnit den första hisnande känslan, märker man efter en stund en behaglig värme i fötterna; man torkar då väl af dem och går genast i säng. Samma medel har jag tyckt vara bra när fötter klia af gammal förkylning. Jag har aldrig härigenom ädragit mig snufva eller bröstvärk. Det är dock icke sagdt, att hvar och en tål vid denna kur, men det kan ju finnas någon, som vågar försöka den och finner den bra.

Efterrätter.

Majspudding. Af majsmjöl och t. ex. $\frac{1}{2}$ kanna oskummad mjölk kokas en tjock gröt. I denna irörs 2 äggulor, bra med mandel, mest söt, dock några bittra samt socker efter smak. Den varma massan upphälles i kaffekoppar och får kallna. Härefter uppstjelpes hon på ett större fat och öfvergjutes med saftsås af hallon. En pydlig och god efterrätt.

Hvarjehanda.

Att få gamla fula golf hvita och vackra sker derigenom, att man skurar dem med en blandning af upplöst piplera, sand och såpa. Denna blandning bör stå en dag innan den användes.

Läkareråd.

52-åring. Skölj munnen flere gånger dagligen med följande munvatten: 3 delar borsyra, 10 delar gummiessens och 100 delar vatten (med tillsats af några droppar pepparmyntsolja).
Georgina. 1) Det står ej i vår förmåga att gifva er föreskrifter, hur ni skall kunna »bli röd som en ros och hvit som en lilja». Vi veta ej, om det öfver hvid taget kan lyckas er att vinna detta önskningsmål; i alla hän-

delser torde det blifva nödvändigt för er att vända er till läkare, som särskildt sysselsätter sig med hudens sjukdomar. 2) Om ni, sedan ni tvättat håret, använder stark sprit, så får ni håret lättare torrt. En öfrik tvättning bör ni göra ett par gånger i veckan.

Emilie B—. Ni måste närmare beskrifva dessa besynnerliga »hæmorroider», som förr hade sin plats i nacken eller ryggen och nu gått ned i magen, der de ej heller äro alldeles stilla, ty det är oss mer än oklart, hvad ni menar. Att det är kräfta, torde ni dock ej behöfva frukta.

Alba C. Tag under några veckors tid tre gånger dagligen tre stycken *Pihulo ferrato cum chinina*.

F—g. Iakttag de föreskrifter, som gifvits Kalla i n:r 14.
Lilly. 1) Ingnid morgon och afton lika delar lanolin och glycerinsalva. 2) I sådant fall måste ni vända er till läkare i Stockholm. 3) Se 1)! — Ni torde kunna använda er benzozötvål. 4) Vi känna ej till denna »balsam» och dess verkingar.

Sonja. Omöjligt att ge råd, då vi ej känna orsaken till er »sugning i hufvudet». — Adr. Hamngatan 3 A. $\frac{1}{2}$ 10—10 och 3—4.
Olycklig ungdom. Adress: Lilla Vattugatan 2A. $\frac{1}{2}$ 9—10 och 2—3.

Gruvlig. Ni bör bada varma, salta bad två gånger i veckan. En kur vid lämplig badort i sommar skulle sannolikt göra er godt och möjliggen förekomma nya utbrott. — Ju förr de öppnas, dess bättre, och dess förr blir ni vittit edra plågor.

Cecilia. Om ni, som ni säger, är i öfrigt fullkomligt frisk, så kunna vi ej säga er orsaken till detta obehag; sannolikt förorsakas det dock af en genom värmen framkallad blodvällning åt hufvudet. Vi kunna ej gifva er annat råd, än att ni söker så mycket som möjligt undvika de omständigheter, ni funnit framkalla det onda.

Romola. 1) Använd en salva af 1 del salicylsyra, 10 delar zinkoxid, 10 delar stärkelse och 20 delar vaselin. 2) Nej, men ni måste äfven göra grundliga tvättningar med tvål eller såpa en gång dagligen.

En stockholmska. 1) Beror på orsaken. Tvättningarna äro ingalunda orsaken till dessa fläckar. 2) Nej. 3) Nej. 4) Nej, blott tillfälligt genom uttryckande af håren. 5) Ja. — Vi känna ej till detta medel; hafva ännu mindre någon erfarenhet derom. 6) Hypnotism bör användas blott af läkare, emedan olyckor eljes kunna uppstå.

Kafring. 1) Detta »otyg» torde ni ej utan specialists behandling kunna bli vittit. 2) Se svar till Lilly i n:r 13.

Fris. Borsta tänderna qväll och morgon och använd till mun- och gurgelvattnen en lösning af *klorsyradt kali* (3 : 100). Tag dessutom två gånger dagligen näsduch med en ljum koksaltlösning (1 : 100).

En prenumerant på Idun. Blaud's jernpiller: tre stycken tre gånger dagligen. — Afrifningar kunna tagas sommar och vinter. När värdet är godt, är en promenad på afrifningen ett föredraga. Vattnet bör vara 15 à 20 grader varmt. D:r — d.

Frågor.

Nr 86. Skulle någon vilja säga mig, hur mycket garn som åtgår till en hängmatta, och hvad nr: dertill bör användas. Hvar skulle man få tillfälle att lära sig knyta en sådan?
Amalia.

Nr 87. Kan någon af Iduns läsarinor upplysa mig, huru man skall få en gulnad rothatt åter hvit?
Stina.

Svar.

Nr 69. Till virkadt täcke är spets vackrast. I Nordisk Mönstertidning, årgång 1888 nr 19, finnes beskrifning och prof på en mycket tredd sådan. Tidningen kan få om adressen uppfivas i breffådan!
Teresia.

Nr 70. Man tager 1 tekkopp socker, 1/2 tekkopp vatten, 3 matskedar ärtika och låter detta koka. När det är färdigt lägges nöterna. Man bör vid upphållandet noga akta sig för att komma när botten eller kanterna på grytan, ty det vill då gerna sockra sig.
A. . . R. . .

Nr 82. Min tanke är, att Mary gör bäst uti att ej gifva sig med den efter sitt stånd bildade handverkaren, då hon behöfver förfråga sig hos Iduns läsarinor, om det är troligt, att hon kan bli lycklig med honom, fastän hon säger, att tycket är ömsesidigt och bepröfvadt genom långvarig bekantskap, under daglig sammanvaro. Som något afseende kanske också borde fästas vid den hederlige, aktningvärde handverkarens lycka, hvilket den »bildade Mary» ej tyckes göra, så är min tanke den, att detta äktenskap blir lyckligast — om det ej blir af.
Lotten.

Breflåda.

L. A. Vi ha öfversändt eder uppsats till författarinnan af de omhandlade artiklarne. — gg — Obetingadt det *Arendska*; i all synnerhet när det gäller sjelfstudium.

C. Th. . . n. Tack. Vi skola använda bidraget.

E. L. Vi skulle nog med någon liten ändring kunna finna användning för det insända; något honorar för en uppsats af denna art, som närmar sig det personliga uppropet, kan dock ej gerna komma i fråga.

Malmor på landet. Hjertligt tack för edert senaste intressanta bref. Frågan är utan tvifvel beaktansvärd, och vi skola snart återkomma till densamma och edra belysande bidrag.

Fanny kan lämpligen skaffa sig Fritze's svensk-franska parölexikon.
Red.

Innehållsförteckning:

Prinsessan Eugenie; dikt af *Johan Nordling*. — Från faderns debet; af *F. S.* — *Quinogymnastik*; en serie uppsatser efter »Vort Hjem». I. — *Pastor Ostermanns* föredrag; några invändningar af *Referenten*. — En åkerbrukskoloni för små fattiga, värnlösa barn. — Från våra badorter: I. En *Marstrandsejour* sommaren 1887; af *Silah* (slutet). — *God ton*. — Teater och musik. — Ett storstadsbarn; berättelse af *Johan Nordling* (forts.). — Från Iduns läsekreter.

Tjenarne. — Bostaden. — Klädeådräkten. — Handarbeten. — Bakning. — Huskurer. — Efterrätter. — Hvarjehanda. — Läkareåd. — Frågor. — Svar. — Breffåda.

Annonsor.
PLATSSÖKANDE.

En musikalisk, ung flicka, elev af hr Rickard Andersson, undervisningsvan, önskar under sommaren plats i en aktningvärd familj på landet för att ge musiklektioner. Svar till »Musiklärarinna», Upsala, p. r.

En ung flicka från landsorten, kunnig i inom hus förefallande göromål, önskar plats i familj för att gå frun till handa; äfven van vid större barn. Svar torde lemnas Johannesgränd nr 2, Skeppsbron, 2 tr., dörren vid tredje tr., der närmare meddelas. [191]

Regardez!

En ung flicka af god familj önskar komma i ett bildadt hem på landet under sommaren för att undervisa i franska språkets talande och läsande emot fritt vivre. Svar till »A. H.», Tidningskontoret, Klarabergsgatan 27, Stockholm. [187]

Plats som kassörska, kontors- eller skrifbiträde eller ock som sällskap önskas af ett fruntimmer af bättre familj. Svar till »L.», Norrköping, p. r. [179]

En 22-årig, huslig och arbetsam flicka söker plats i familj som biträde åt husmodern. Sökanden är kunnig i matlagning, klädsöm samt öfriga handarbeten, dess utom van att deltaga i alla inom ett hushåll förefallande göromål. Svar till »Skånsk bonddotter», Kristianstad, p. r. [186]

En ung flicka

af god familj, verkligt musikalisk, med de bästa rekommendationer, önskar öfver sommaren emot fritt vivre plats i ett gladt, treftligt hem på landet för att gå frun till handa i hushållet och undervisa i musik. Svar torde med första sändas till »Carola», Falun. [189]

Plats önskas i familj nu genast af en 25 års flicka med lust och fallenhet för landtbushåll för att biträda med dylika göromål. Kunnig i söm, väfnad och finare handarbeten. Finnas barn, önskar hon handhafva vården om dem. Goda rekommendationer. Svar till »Norrländska», Elvenäs, Grums, Verml. [188]

Sjuksköterska.

En bildad sjuksköterska önskar mot all ting fritt efter midsommar få resa med någon sjuk eller frisk till fjäll-trakt eller göra fjällvandringar. Vidare genom Iduns Redaktion.

DIVERSE.

Doktor A. Afzelius
Lilla Vattugatan 24. 9—10 och 2—3.
Företrädesvis mag- och hudsjukdomar. [1158]

Doktor Carl Flensburg
14 Lilla Vattugatan 14.
Hvardagar 1/23—1/24. Helgdagar 10—11.
Behandlar företrädesvis *Barnsjukdomar*. [34]

Doktor C. D. Josephson
Hötorget 11, 1 tr.,
Hvardagar 2—3. Helgdagar 10—11.
Allm. telef. 69 10.
Fruentimmerssjukdomar, Förlossningar. [133]

Tandläkaren
Constance Elbe,
Humlegårdsgatan 8, 2 tr.
Rådfrågningstid 1—2. [120]

Pianomagasin.

Flyglar, Pianinos, Tafflar och **Orglar** från in- och utländska utmärkta Fabriker till de billigaste priser. För instrumentens bestånd ansvaras. Äldre Pianos tagas i utbyte. OBS. Ständigt lager af **Flyglar** från **Blüthner** och **Pianinos** från **G. Schwechters** berömda fabriker.
GUST. PETERSSON & Komp.,
38 Regeringsgatan 38.
Flyglar, Tafflar och Pianinos från **J. G. Malmström**. [35]

Ungdomsnumret af **Skandinav. Modetidning** är nu alldeles utgåendet och kan ej vidare erhållas. Deremot återstår ännu ett mindre antal ex. af det rikhaltiga **Brudutstyrselnumret**, som kan erhållas mot insändande af 50 öre i frimärken. **Red.**

JOHN HULTENBERGS
Tricotvaruhandel

28 Regeringsgatan 28,
STOCKHOLM,
är försedd med ett välsorterat lager af alla slags tricotvaror till lägsta priser.
För Herrar: Strumpor, Tröjor, Kalsonger, Normalunderkläder, Yllekjortor, Maggördlar, Damasker, Knävärmare, Vantar, Muddar, Sticked Mansvästar m. m.
För Fruntimmer: Stort och välsorterat lager af Ylle- och Bomullsstrumpor, Undertröjor, Ylleunderlif, Tricotsonrlif, Ylleunderkläder, Simdräfter, Damasker, Knävärmare, Maggördlar, Muddar, Vantar, Yllevästar, Yllekoftor, Yllekjolar, Bomullskjolar, Filtkjolar, Yllebukar, Ylleschalar, Yllekragar, Teatermössor, Silkeschalar, Tricotlif m. fl. artiklar.
För Barn: Stort lager af Bomulls- och Yllestrumpor, Bartröjor, Gosströjor, Gosskalsonger, Maggördlar, Damasker, Muddar, Vantar, Barnmössor, Yllevästar och Kofter, Ylleunderbyxor, Barnkjolar, Sticked Gossvästar, Tricotkostymer för Gossar (Byxor säljas särskildt), Flickklädnigar af tricot, Krokade Barnklädnigar, Sockor m. m. [187]

Allt i goda kvalitéter.

1888
års årgång af
IDUN

fr. o. m. nr 11 t. o. m. nr 52 eller mer än tre kvartal (Obs! I nr 11 börjar den längre följetongen, hvadan intet af den samma går bort.)
säljes oinh. för 1 kr. 50 öre, med lösa permar för 2 kr. 50 öre samt kan användas som en synnerligen lämplig present

vänner och väninnor emellan. Efter till Redaktionen af Idun ingången requisition sändes årgången mot efterkräf med tillagd porto.

1888

Ny Kokbok!
På *Fahlerantz & C:o*s förlag har nyligen utkommit i hvarje välordnad bokhandel, å 1.50:
KOKBOK
med afseende fästadt på billig matlagning af
C. Rathcke,
Köksmästare.
Denna billiga kokbok af en af vårt lands förmästa praktiserande kokkar innehåller beskrifning på mer än ett tusen anrättningar.
Pris: inb. 1.50.
Billig! Praktisk! [134]

Bland de förmästa medel, och utan tvifvel det angenämaste och drygaste, till tändernas rengöring och bevarande är tandläkaren C. O. Kochs i Linköping
FLORILINE.
Minutförsäljning öfver allt i riket, i Stockholm hos C. G. Leth, Drottninggatan 44. Partiförsäljning hos C. O. Koch, Linköping, och C. B. Blom, Norrköping. [142]

Handslöjdskola för Damer

öppnas vid Sundbyberg den 1 juni. Se annonsen i nr 13 af Idun. Tillmötesgående framställda önsknigar meddelas, att hushållselevkurs kan få tagas på kortare tid än den i kursplanen utfästade, samt att, om tvänne systrar el. vänner teckna sig för en kurs, hel el. half, med eller utan inackordering (se kursplanen), kunna de få taga 1 1/2 månad vardera
Mathilda Gestrin. [188]

Husmödrar!

Försöken *Th. Winborg & C:is* i Stockholm tillverkningar af
Concentererad **Ättika** på flaskor för utspädning.
Senap, blandad efter engelsk och fransysk smak, flere sorter.
Beefsteaksauce.
Soja, flere gånger prisbelönade och fullt jemförliga med de bästa utländska fabrikat. Tillhandahållas hos Hrr specerihandlare. [95]

Ramlösa Plantskola.

Min nya priskurant öfver rikhaltiga förråd af alla slag plantskoleartiklar är nu utkommen och tillsändes franko. Helsingborg i september 1888.
N. P. Jensen. [522]

Pianostämningar

och reparationer verkställas i Stockholm och dess närhet af Kärrström, Klara N. Kyrkog. 30. Allm. T. 69 26. [190]

VEEN'S RENA CACAO
Utsökt fin smak.
Vigtigt för alla sparsamma husmödrar.
Pris 1/2 Kilo burk Kr. 2. 75 öre.
1/4 1. 50
1/8 80
hos alla specerihandlande
J. VEEN & Co
Sneek, Holland.
Generalkontor för Sverige:
S. J. NORMAN, Stockholm.

Försäkrings-Aktiebolaget

Skandia
Stockholm
Hufvudkontor: Fredsgatan 18. [20]

LEVERIN & C:o

61 Drottninggatan 61
3 tr. upp

få härmed rekomen-
dera sin nya,
tidsenliga

All slags
Fotografering
utföres omsorgsfullt
enligt nutidens fordringar.

Med största högaktning

LEVERIN & C:o

[27]

Ärade läsarinor!

Permar gratis

till

Idun 1889

erhåller en hvar, som före den 8 nästkommande maj anskaffar 2 nya prenumeranter å Iduns tre sista kvartal (1 april—31 dec.) och till bevis derpå till redaktionen insänder närmaste postanstalts qvitto för de nyanskaffade jemte deras namn och adress.

En hvar af Iduns ärade läsarinor har nog bland sina bekanta någon eller några, som ännu ej kommit sig för med att prenumerera på Idun. Bearbeten dem och visen dem, huru mycken nytta och förströelse de kunna hafva af Idun! De tre kronor, de utlägga i prenumerationsavgift, återfå de mångdubbelt genom den mängd goda anvisningar och råd, som Idun lemnar dem.

Kunde upplagan på detta sätt fördubblas, vore Iduns läsarinor de, som mest skulle vinna härpå. Redaktionen blefve då nämligen i stånd att, trots tidningens billiga pris, ej blott utvidga den samma till omfånget, utan ock göra dess innehåll ännu mera omväxlande och intressant. Begagnen sålunda, ärade läsarinor, hvarje tillfälle att arbeta för Iduns spridning! I kunnen det väl.

Permarna blifva synnerligen eleganta och ändamålsenliga (ej så ljusa som i år, hvilket visat sig opraktiskt).

Adressera alla skrivelser till Redaktionen af Idun, Stockholm.

Den 16 april 1889.

Redaktionen.

Chokolad, sockrad och osockrad, hvaribland Hushålls-Chokolad o. Consum-Chokolad m. fl.; Cacao Columbia, närande, lättmält, fin i smaken, öfverträffar alla utländska sorter. Säljas hos alla speceri- och delikatesshandlande samt i parti hos
[128] J. E. Nordling, Lilla Nygatan 23.

Landsortsboar kunna få hvarjeh. uppdrag utförda genom undert. Se annonsen i n:r 14 af Idun. Postadr.: Engelbrektsq. 31 A. Telegrafadr.: Ströms, Stockholm.
[170] Maria Ström, född Klockhoff.

Billiga lektioner lemnas af undertecknad i franska, tyska och engelska språkens så väl talande som skrivande samt åt nybörjare äfven i latin. Referenser i Wallinska skolan.
Jetta Westerlind,
Floragatan 10, 3 tr.
[116] Träffas kl. 1/24—6 e. m.

Alla fördelar framför andra sorter!

Allmänt erkänt bästa

Snörlif "La Gracieuse",

såväl i höga som låga former, finnes endast att erhålla hos

Henrik Labatt,

Kongl. Hofleverantör,

27 Drottninggatan 27

Stockholm.

Obs. Tillsändes, om lifvidden uppgifves i centimeter eller decimaltum.

[71]

**E. J. ANDERSSONS
PIANOLAGER**

Försäljning och Uthyrning

Mästersamuelsgatan 26, Stockholm. [41]

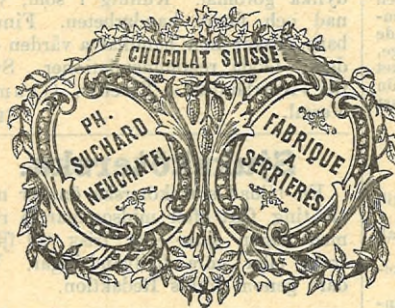
Tvättinrättningen

55 Nybrogatan. BILLIGA PRISER. Nybrogatan 55.

Obs! Tvätt utföres äfven af härv. ordentliga tvätterskor, nemtas och hemsändes, då adress uppgifves pr telefon 4390 eller pr post. [37]

SUCHARD.

17 Guld- och Silvermedaljer. Suchard's Chocolat.

Fabriksmärke.

Erkänd utmärkt qualité. Samtliga Suchard's Chocolader äro garanterade ren Cacao och socker utan tillsats.

Suchard's Praliner, Gianduja, Capsules, Noisettes, Nougatines och andra dessertchocolader rekommenderas.

Suchard's Cacaopulver,

Cacao Soluble, ett rent lösligt pulver i bleckburkar på 1/2, 1/4 och 1/8 kilo, är drygt, välsmakande och närande. Af Suchard's Cacaopulver får man 100 koppar på 1/2 kilo. [21]

SUCHARD.

Klädnings-

Profver kostnadsfritt. Requisitioner fraktfritt.

Fr. Marcus,

[177] tyger

Obs! Ett album mode-planscher medföljer.

Kongl. Hofleverantör Stockholm.

För Fruntimmer

är det fördelaktigt och bekvämt att försäkra sig i

Allmänna Lifförsäkringsbolaget.

Undersökningsläkare i Stockholm:

Prof. JONAS WÆRN eller D:r KAROLINA WIDERSTRÖM.

I landsorten kan vederbörande husläkare anmodas afgifva försäkringsutlåtande.

För lifränteafstal fordras ingen läkareundersökning, endast presterligt åldersbetyg.

Bland agenter i Stockholm nämnas:

Fru Maria Hellberg, Klara Bergsgatan 54.

Fröken Betty Johansson, Vestmannagatan 38.

Fru Sigrid Lagervall, Agnegatan 3.

Fröken Visen Levin, Nordiska Museet.

Hulda Lundin, Brunkebergstorg 2.

Fru Ulla Sandell, Pilgatan 4 A.

Alla upplysningar i och för försäkring lemnas för öfrigt beredvilligt och blanketter tillhandahållas af bolagets agenter i Sverige, Norge och Finland samt vid hufvudkontoret i Stockholm, Kungsträdgårdsgatan 2 C, 1 tr. upp.

(G. 15760) [185] Allmänna Lifförsäkringsbolaget.

Till våren!

De, hvilka i god tid önska sig profver tillsända af de nyaste mönster af

Kattun, Percal, Satin och Bomulls-

Klädningsstyger,

torde snarast insända order derå till

K. M. Lundbergs Bosättningsmagasin,

7 Storkyrkobrinken 7, STOCKHOLM.

[87]

förlag af R. Blödel & Co., Stockholm

Det passar sig inte. Qvinnans Lycka.

En gåfva på lefnadsvägen af Anny Wothe.

Handledning i god ton för att undvika misstag i dräkt, uttrycksätt och uppförande. Klottband 1 kr. 25 öre.

[174]